

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Prenumerata roczna 12 zł.

Cena egzemplarza 1 zł.

Prenumeratę należy wpłacać na konto P. K. O. **Nr. 30-400** „Centralna Księgowość Ministerstwa Skarbu“, zaznaczając na odwrocie blankietu nadawczego „Należność za prenumeratę Dziennika Urzędowego Mln. Spraw Wewn.“.

Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69, Wydział Org. Prawny Tel. 220-20.
Adres Administracji: Komisarjat Rządu, ul. Daniłowiczowska Nr. 1. Telef. 696-87.

TREŚĆ.

A. DZIAŁ URZĘDOWY.

II. OKÓLNIKI Nr. Nr. 32 — 33

Poz. 101 — Okólnik Nr. 32 z dnia 31 maja 1935 r. o powiatowych urzędach rozjemczych (SG. 71-9-21).	Str. 302
102 — Okólnik Nr. 33a z dnia 1 czerwca 1935 r. o pieczęciach i oznakach organów gmin wiejskich i gromad. (SS. 32-16-23).	303
103 — Okólnik Nr. 33b z dnia 1 czerwca 1935 r. o pieczęciach i oznakach organów gmin wiejskich i gromad. (SS. 32-16-23).	305

III. PISMA OKÓLNE.

104 — Pismo z dnia 29 maja 1935 r. o odpowiedzialności karno-administracyjnej poborowych (Wojsk. B-8-1-2).	307
105 — Pismo z dnia 31 maja 1935 r. o bezpośrednim zwracaniu się władz samorządowych do Ministerstwa Komunikacji. (SS. 61-107-1).	308
106 — Pismo z dnia 3 czerwca 1935 r. o odciskach pieczęci (AC. 3939-2-35).	308

B. PRZEDRUKI.

I. DZIENNIK USTAW R. P. Nr. Nr. 38 — 39.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 maja 1935 roku w sprawie zastępstwa Wojewodów.	309

II. MONITOR POLSKI Nr. Nr. 121 — 127.

C. BIBLIOGRAFJA.

II. WYDAWNICTWA INTERESUJĄCE ADMINISTRACJĘ SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

„Wychowanie fizyczne kobiet.”	311
„Prawo Handlowe Morskie” Dr. Wł. Sowiński.	311

A.**II. Okólniki****Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.**

101.

OKÓLNIK Nr. 32

z dnia 31 maja 1935 r.

o powiatowych urzędach rozjemczych.

(Nr. SG. 71-9-21).

Do

P. P. Wojewodów i Przewodniczących Wydziałów Powiatowych.

W związku z obwieszczeniem Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dn. 6 grudnia 1934 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dn. 28 marca 1933 r. o urzędach rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 109, poz. 974) oraz wobec wejścia w życie rozporządzeń wykonawczych do tej ustawy z dn. 10 stycznia 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 3 poz. 21 i 22) — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, w porozumieniu z Ministerstwem Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministerstwem Sprawiedliwości, zarządza co następuje:

1) W myśl §§ 1 i 2 rozporządzenia Ministrów Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Sprawiedliwości z dn. 10.I.1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 3 poz. 21) nadzór nad działalnością powiatowych urzędów rozjemczych działających zgodnie z art. 2 ust. 1 lit. b) powołanej na wstępie ustawy przy powiatowych związkach samorządowych, sprawowany będzie przez Centralne Biuro do Spraw Finansowo-Rolnych, przyczem nadzór ten Centralne Biuro wykonywać będzie za pośrednictwem właściwych wojewódzkich biur do spraw finansowo-rolnych.

2) Wysokość i sposób poboru opłat i kosztów postępowania przed powiatowymi urzędami rozjemczymi ustalone zostały rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 10.I.1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 3 poz. 22) — przyczem 10% wpływów z tytułu opłat brutto (wpisów i opłat kancelaryjnych) Wydział Powiatowy winien przekazywać co miesiąc z rachunku powiatowego urzędu rozjemczego na rzecz Centralnego Biura do Spraw Finansowo-Rolnych, a to zgodnie z art. 30 ust. 3 powołanej na wstępie ustawy oraz w myśl § 18 ust. 2 cytowanego wyżej rozporządzenia. Wspomniany udział Centralnego Biura do Spraw Finansowo-Rolnych, obliczony za miesiąc ubiegły, winien Wydział Powiatowy przekazywać najpóźniej do dnia 5-go każdego miesiąca na rachunek tego biura w Państwowym Banku Rolnym w Warszawie na conto czekowe P.K.O. Nr. 30015.

3) Dochody i wydatki powiatowych urzędów rozjemczych zgodnie z art. 29 i art. 30 ust. 3

powołanej na wstępie ustawy powinny być zamieszczane w budżetach odnośnych powiatowych związków samorządowych. Powiatowe związki samorządowe powinny zapewnić powiatowym urzędом rozjemczym stosowny do potrzeb lokal wraz z opałem i światłem.

Wydatki powiatowych urzędów rozjemczych zamieszczać należy w myśl § 28 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 6.XII.1932 r. (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr. 11 poz. 71) — w dziale XIII wydatków zwyczajnych budżetu administracyjnego powiatowego związku samorządowego, — dochody zaś w myśl § 36 ust. 1 tegoż rozporządzenia — w dziale XI dochodów zwyczajnych budżetu.

4) Zgodnie z art. 30 ust. 3 powołanej na wstępie ustawy i z zasadą, wyrażoną wyżej w punkcie 3, opłaty i koszty postępowania, o których mowa w punkcie 2, wpływać mają na rzecz powiatowego związku samorządowego na odrębny rachunek w budżecie (specjalny paragraf w dziale XI dochodów zwyczajnych) tegoż związku, noszący nazwę: „Dochody Powiatowego Urzędu Rozjemczego”; analogicznie na wydatki powiatowego urzędu rozjemczego należy przeznaczyć specjalny paragraf w dziale XIII wydatków zwyczajnych pod nazwą: „Wydatki Powiatowego Urzędu Rozjemczego”.

W paragrafie, obejmującym dochody powiatowego urzędu rozjemczego, należy przewidzieć 3 pozycje obejmujące osobno: a) opłaty z tytułu wpisów, b) opłaty kancelaryjne i c) koszty postępowania.

Podobnie w paragrafie obejmującym wydatki powiatowego urzędu rozjemczego należy przewidzieć następujące pozycje: a) pobory i świadczenia socjalne personelu urzędu, b) diety przewodniczącego i kompletu orzekającego, c) wydatki kancelaryjne i inne rzeczowe, d) 10% wpływów, przekazane na rachunek Centralnego Biura do Spraw Finansowo-Rolnych i e) koszty postępowania.

Załatwianie operacji kasowych powiatowych urzędów rozjemczych może być poruczone, zgodnie z § 1 ust. 2 rozp. Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6.XII.1932 r. (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr. 11, poz. 72) — poszczególnym instytucjom finansowym, które ustali Przewodniczący Wydziału Powiatowego w porozumieniu z Przewodniczącym Powiatowego Urzędu Rozjemczego. Wpływy z tytułu wspomnianych wyżej opłat i kosztów nie mogą być wydatkowane na cele inne, niż ściśle związane z działalnością powiatowych urzędów rozjemczych.

5) Sprawowanie kontroli nad działalnością powiatowych urzędów rozjemczych w zakresie kasowo-rachunkowym winno się odbywać w myśl postanowień wymienionego w poprzednim punkcie rozporządzenia, a w szczególności zgodnie z § 51 tegoż rozporządzenia.

6) W wypadku, gdy preliminowane dochody powiatowego urzędu rozjemczego (dz. XI dochodów) przewyższają preliminowane wydatki tego urzędu (dz. XIII wydatków) należy kwotę tej nadwyżki przewidzieć w dziale XIII wydatków

zwyczajnych, w paragrafie „Wydatki Powiatowego Urzędu Rozjemczego“, w osobnej pozycji pod nazwą: „przelew nadwyżki powiatowego urzędu rozjemczego do sum pozabudżetowych“. Pozycję tę należy utrzymać również i wtedy, gdy nadwyżki dochodów nad wydatkami powiatowego urzędu rozjemczego zgóry nie przewiduje się: w takim wypadku w omawianej pozycji należy dla jej zachowania zamieścić jedynie kwotę 1 zł. Z końcem roku obrachunkowego, w razie osiągnięcia nadwyżki dochodów powiatowego urzędu nad wydatkami tego urzędu, należy (bądź względu na wysokość preliminowanej kwoty przelewu nadwyżki) pozycję „przelewu nadwyżki powiatowego urzędu rozjemczego do sum pozabudżetowych“ obciążyć kwotą uzyskanej nadwyżki, przy jednoczesnym uznaniu w tej samej wysokości pozabudżetowego rachunku pod nazwą: „Fundusz Powiatowego Urzędu Rozjemczego“, który to rachunek należy otworzyć na sumach pozabudżetowych. Wykonanie pozycji przelewu nadwyżki powiatowego urzędu rozjemczego w wyższej kwocie od kwoty preliminowanej, nie może być traktowane jako przekroczenie kredytu budżetowego, gdyż tego rodzaju przelew jedynie ze względów formalnych musi figurować po stronie rozchodowej budżetu, merytorycznie zaś nie stanowi wydatku związku samorządowego.

Przeniesiona do sum pozabudżetowych na rachunek „Funduszu Powiatowego Urzędu Rozjemczego“ nadwyżka dochodów nad wydatkami wymienionego urzędu winna stanowić rezerwę na pokrycie przyszłych ewentualnych deficytów Powiatowego Urzędu Rozjemczego (t. j. na zrównoważenie wydatków i dochodów Powiatowego Urzędu Rozjemczego przez odpowiednie zaczerpnięcie z rachunku „Funduszu“), względnie może być zużyta na pokrycie deficytów tegoż urzędu, powstałych w latach poprzednich. Rezerwa ta natomiast nie może być używaną na żadne inne cele. O ile ewentualny deficyt Powiatowego Urzędu Rozjemczego za okres obrachunkowy nie może być pokryty z nadwyżki tegoż urzędu (z Funduszu Powiatowego Urzędu Rozjemczego), osiągniętej w innych okresach, to wówczas — wobec przepisów art. 29 cytowanej na wstępie ustawy — deficyt ten podlega pokryciu przez powiatowy związek samorządowy.

Uzyskana w ciągu roku przewyżka dochodów Powiatowego Urzędu Rozjemczego nad wydatkami tegoż urzędu, nawet przejściowo nie może być używaną na wydatki własne związku samorządowego, względnie na inne wydatki poza wydatkami Powiatowego Urzędu Rozjemczego.

W razie stwierdzenia w ciągu roku nierealności i deficytowości budżetu Powiatowego Urzędu Rozjemczego, Przewodniczący Wydziału Powiatowego winien spowodować tenże urząd do zastosowania w następnych miesiącach odpowiedniej kompresji po stronie wydatków budżetu, która przywróciłaby równowagę dochodów i wydatków urzędu rozjemczego.

7) Wydział Powiatowy obowiązany jest sporządzać do użytku Powiatowego Urzędu Rozjemczego miesięczne sprawozdania kasowe w ter-

minie do dnia 5-go każdego miesiąca za okres ubiegły, z wyszczególnieniem następujących pozycji:

I. Fundusz Powiatowego Urzędu Rozjemczego (prowadzony w sumach pozabudżetowych);

II. 1) Saldo z poprzedniego miesiąca na rachunku Powiatowego Urzędu Rozjemczego (różnica między dochodami P. U. R. objętymi działem XI dochodów, a wydatkami, objętymi działem XIII wydatków).

2) Wpływy w miesiącu sprawozdawczym według poszczególnych pozycji budżetowych i ogółem;

III. Wydatki w miesiącu sprawozdawczym według poszczególnych pozycji i ogółem;

IV. Saldo w ostatnim dniu miesiąca sprawozdawczego, z wykazaniem kwot, pozostających w kasie Wydziału Powiatowego i odnośnej instytucji finansowej.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zaznacza, iż w najbliższym czasie przesłany zostanie do wiadomości i stosowania regulamin Powiatowego Urzędu Rozjemczego, przyczem postanowienia tego regulaminu, jak również postanowienia niniejszego okólnika, dotyczące sposobu zarachowywania dochodów i wydatków Powiatowego Urzędu Rozjemczego należy w miarę możliwości uwzględnić już przy wykonywaniu budżetu na r. 1935/6, postanowienia zaś dotyczące formy zamieszczania dochodów i wydatków wymienionego urzędu w budżetach powiatowych związków samorządowych należy w pełni zastosować przy ustaleniu budżetów na okres 1936/7.

Jednocześnie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych z naciskiem podkreśla, że gospodarkę Powiatowych Urzędów Rozjemczych powinna cechować daleko idąca oszczędność, przyczem powinny one dążyć do bezwzględnej utrzymania zasady samowystarczalności.

Równocześnie traci moc obowiązującą okólnik Min. Spraw Wewnętrznych, wydany w porozumieniu z Ministerstwem Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministerstwem Sprawiedliwości Nr. 67 z dn. 19 lipca 1933 r. Nr. SG. 71/9/15.

(—) T. Krychowski
PODSEKRETARZ STANU

102.

OKÓLNIA Nr. 33-a

z dnia 1 czerwca 1935 r.

o pleczęclach i oznakach organów gmin wiejskich i gromad.

(Nr. SS 32-16-23)

Do

P. P. Wojewodów województw południowych i zachodnich oraz Przewodniczących Wydziałów Powiatowych.

I. W związku z wprowadzeniem w urządowanie z dniem 1 kwietnia b. r. organów nowoutworzonych gmin wiejskich na obszarze wo-

jewództw południowych i zachodnich — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwraca uwagę, że gminy te powinny być zaopatrzone zgodnie z ustępem ostatnim okólnika z dnia 16.II.1934 r. Nr. 23 (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr. 4, poz. 41), w pieczęcie urzędowe nowego typu, określonego rozporządzeniem Prezydenta R. P. z dnia 13 grudnia 1927 r. o godłach i barwach państwowych oraz o oznakach, chorągwiach i pieczęciach (Dz. U. R. P. Nr. 115, poz. 980) w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 24 listopada 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 80, poz. 629) oraz rozporządzeniem Prezydenta R. P. z dnia 20 czerwca 1928 r. o pieczęciach urzędowych (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 593). Pieczęcie powinny być zamówione za pośrednictwem Pana Wojewody w Mennicy Państwowej, która za te pieczęcie pobierać będzie po 24 zł. (dwadzieścia cztery złote) od sztuki, a nie po 36 zł. jak dotychczas.

W tych wszystkich nowych gminach wiejskich, dla których Mennica Państwowa nie zdąży do chwili ich uruchomienia dostarczyć pieczęci urzędowych, powinny być używane aż do czasu otrzymania nowych pieczęcie używane dotychczas przez dawne gminy wiejskie o tej samej nazwie, co odnośna nowa gmina.

O ile chodzi o te nieliczne nowe gminy wiejskie, których nazwy nie odpowiadają nazwom gmin dotychczasowych, to w odnośnych zamówieniach, skierowanych do Mennicy Państwowej, należy zwrócić uwagę, że pieczęcie dla tych gmin powinny być przedewszystkiem i w pierwszej kolejności wykonane, w razie zaś niemożności wykonania tych pieczęci przez Mennicę Państwową na czas, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych upoważnia P. P. Wojewodów do zamówienia tych pieczęci u prywatnych graverów.

II. W związku z równoczesnem uruchomieniem w terminie 1 kwietnia b. r. organizacji gromad na obszarze województw południowych i zachodnich Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia i zarządza w sprawie pieczęci sołtysów, jako organów wykonawczych w gromadach, co następuje:

Ponieważ gromady nie są związkami samorządowymi w znaczeniu ustawowem, przeto nie mają one prawa do pieczęci urzędowych, przewidzianych dla związków samorządu terytorjalnego — w art. 19 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 13 grudnia 1927 r. w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 24 listopada 1930 r., w szczególności nie mają prawa do używania w swych pieczęciach herbu państwowego ani herbu wojewódzkiego.

Pieczęcie gromad, jako osób prawnych nie posiadających charakteru publiczno-prawnego, nie podlegają także obowiązkowemu zatwierdzeniu przez właściwego Ministra na podstawie przepisu ustępu ostatniego art. 19 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 13 grudnia 1927 r., który to przepis przewiduje to zatwierdzenie tylko dla pieczęci instytucyj prawno-publicznych.

Jakkolwiek więc gromady mogą zasadniczo używać, podobnie jak inne osoby prawne prawa prywatnego, pieczęci dowolnego typu, to jednak ze względu na rolę ustawową gromady w ogólnej organizacji Państwa i samorządu oraz na rolę jej organu wykonawczego, t. j. sołtysa, w zakresie administracji publicznej, dopuszczenie zupełnej dowolności w używaniu przez sołtysów pieczęci nie byłoby wskazane z punktu widzenia interesu publicznego i dlatego Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w trybie nadzoru ustala jednolity dla całego obszaru Rzeczypospolitej typ pieczęci dla sołtysów o kształcie prostokąta poziomego według wzoru, stanowiącego załącznik do niniejszego okólnika.

W napisie, umieszczonym na tych pieczęciach, wyrazy, składające się na oznaczenie gromady, jak i wyrazy, składające się na oznaczenie gminy wiejskiej, mogą być zależnie od ich liczby i długości umieszczane w jednej lub dwóch linjach.

Jeżeli oznaczenie gromady lub oznaczenie gminy wiejskiej nie mogłoby być zmieszczone nawet w dwu linjach, w takim razie wyrazy: „gromada“ i „gmina“ mogą być skrócone w następujący sposób: „grom.“ i „gm.“. Natomiast niedopuszczalne jest skracanie nazw gromad i gmin z wyjątkiem nazw, złożonych z dwu lub więcej wyrazów, gdy skrócenie jednego z tych wyrazów jest zwyczajowo przyjęte.

Pieczęcie dla sołtysów nie muszą być metalowe, mogą być z gumy lub kauczuku i mogą być zamawiane w prywatnych firmach fachowych.

Pierwszego zamówienia pieczęci dla sołtysów całego obszaru powiatu dokonuje właściwy wydział powiatowy na rachunek gromad, również każde późniejsze poszczególne zamówienie, konieczne z powodu zagubienia lub zniszczenia pieczęci, powinno być dokonywane za pośrednictwem właściwego wydziału powiatowego.

Wydziały powiatowe powinny prowadzić ściłą ewidencję pieczęci, będących w posiadaniu sołtysów oraz powinny przechowywać u siebie te egzemplarze pieczęci sołtysów, które z powodu zniszczenia względnie uszkodzenia zostały wycofane i zastąpione egzemplarzami nowymi.

III. Oznaki, przewidziane w art. 4 ust. 1 i 2 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dn. 13.XII 1927 r. w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta R. P. z dn. 24.XI.1930 r. dla organów i instytucyj samorządu terytorjalnego, nie zostały dotychczas bliżej określone przepisami wykonawczymi, wobec tego do czasu ustalenia oznak nowego typu nowoutworzone gminy wiejskie powinny używać oznak dotychczasowych, przy dostosowaniu napisów w tych oznakach do własnych nowych nazw i do nowych nazw ustawowych swoich organów ustrojowych. Odnośnie tych napisów miarodajne są wskazówki, zawarte w okólniku z dnia 16 lutego 1934 r. Nr. 23.

IV. Gromady, nie będąc związkami samorządowymi w znaczeniu ustawowem nie mają też prawa do oznak, przewidzianych w art. 4

ust. 1 i 2 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 13 grudnia 1927 r.

Tabliczki, przewidziane w § 15 rozporządzenia III Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 2 sierpnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 71, poz. 688), mające służyć jedynie dla celów orientacyjnych, nie mają charakteru wyżej wspomnianych oznak. Dlatego też na tabliczkach tych nie może być zamieszczany herb państwowy, ani herb województwa.

Tabliczki ze względów oszczędnościowych mogą być drewniane. Powinny one mieć kształt prostokąta poziomego. Wymiar ich powinien odpowiadać ich celom orientacyjnym, a więc wynosić mniej więcej 35 cm. na 25 cm. Tabliczki powinny być koloru białego z wąskiem obramowaniem barwy czerwonej i napisem koloru czarnego.

Napis „SOŁTYS“, złożony z wielkich liter powinien być zdaleka widoczny, przynajmniej od przeciwległego krańca drogi, pod tym zaś napisem wskazane jest oznaczenie mniejszemi literami odnośnej gromady przy użyciu pierwszego przypadku np.: „Gromada: Tułowice“.

Tabliczki, zawierające napisy w języku polskim i w języku, używanym na obszarze województw południowo-wschodnim przez większość miejscowej ludności, powinny być odpowiednio większego rozmiaru. Napisy: polski i niepolski powinny figurować bądź jeden pod drugim, bądź obok siebie, przyczem napis polski powinien znajdować się w górnej części tabliczki, bądź—w lewej (dla patrzącego) części tabliczki. Litery napisów w obydwu językach powinny być jednego i tego samego rozmiaru.

Tabliczki już sporządzone w poszczególnych gromadach, nie odpowiadające powyższym wskazaniom, ale odpowiadające ogólnym względom orientacyjnym i estetycznym, mogą być utrzymywane aż do normalnego ich zniszczenia przez zużycie.

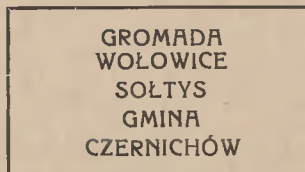
V. Specjalne oznaki, przewidziane w ustępie 4 art. 4 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 13 grudnia 1927 r. w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 24 listopada 1930 r., do noszenia przez pewne organa samorządu terytorjalnego przy wykonywaniu czynności służbowych i przy wystąpieniach reprezentacyjnych będą mogły być ustanowione o jednolitym dla całego Państwa typie, podobnie jak zasadnicze oznaki dla władz, urzędów i instytucyj samorządu terytorjalnego, dopiero po ostatecznem ustaleniu podziału terytorjalnego Państwa na województwa oraz po ustaleniu herbów województw.

Aż do tego czasu wójtowie w nowoutworzonych gminach wiejskich oraz sołtysi w nowoutworzonych gromadach na obszarze województw południowych i zachodnich nie będą używać żadnych specjalnych oznak przy wykonywaniu czynności służbowych i przy wystąpieniach reprezentacyjnych.

(—) T. Krychowski
PODSEKRETARZ STANU

Załącznik do okólnika Nr. 33 a.

Wzór pieczęci dla sołtysów.

Długość pieczęci: 40 mm.

Szerokość (wysokość) pieczęci: 25 mm.

Wielkość liter w wyrazie „Sołtys“: 4 mm.

Wielkość liter w innych wyrazach: 2 mm.

Wyraz: „Sołtys“, zamieszczony w środku pieczęci.

Wyrazy, składające się na oznaczenie gromady, zamieszczone ponad wyrazem: „Sołtys“.

Wyrazy, składające się na oznaczenie gminy wiejskiej, zamieszczone pod wyrazem: „Sołtys“.

Oznaczenie gromady i oznaczenie gminy wiejskiej: w pierwszym przypadku.

103.

OKÓLNIK Nr. 33 b.

z dnia 1 czerwca 1935 r.

o pieczęciach i oznakach organów gmin wiejskich i gromad.

(Nr. SS. 32-16-23).

Do

P. P. Wojewodów województw centralnych i wschodnich i Przewodniczących Wydziałów Powiatowych.

I. Ponieważ gromady nie są związkami samorządowymi w znaczeniu ustawowym, przeto nie mają one prawa do pieczęci urzędowych, przewidzianych dla związków samorządu terytorjalnego—w art. 19 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 13 grudnia 1927 r. w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 24 listopada 1930 r., w szczególności nie mają prawa do używania w swych pieczęciach herbu państwowego ani herbu wojewódzkiego.

Pieczęcie gromad, jako osób prawnych, nie posiadających charakteru publiczno-prawnego nie podlegają także obowiązkowemu zatwierdzeniu przez właściwego Ministra na podstawie przepisu ustępu ostatniego art. 19 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 13 grudnia 1927 r., który to przepis przewiduje to zatwierdzenie tylko dla pieczęci instytucyj prawno-publicznych.

Jakkolwiek więc gromady mogą zasadniczo używać, podobnie jak inne osoby prawne prawa prywatnego, pieczęci dowolnego typu, to jednak ze względu na rolę ustawową gromady w ogólnej organizacji Państwa i samorządu oraz na rolę jej organu wykonawczego, t. j. sołtysa, w zakresie administracji publicznej, dopuszczenie zupełnej dowolności w używaniu przez sołtysów pieczęci nie byłoby wskazane z punktu widzenia interesu publicznego i dlatego Mini-

sterstwo Spraw Wewnętrznych w trybie nadzoru ustala jednolity dla całego obszaru Rzeczypospolitej typ pieczęci dla sołtysów o kształcie prostokąta poziomego według wzoru, stanowiącego załącznik do niniejszego okólnika.

W napisie, umieszczonym na tych pieczęciach, wyrazy, składające się na oznaczenie gromady, jak i wyrazy, składające się na oznaczenie gminy wiejskiej, mogą być zależnie od ich liczby i długości umieszczane w jednej lub w dwóch linjach.

Jeżeli oznaczenie gromady lub oznaczenie gminy wiejskiej nie mogłoby być zmieszczone nawet w dwu linjach, w takim razie wyrazy: „gromada” i „gmina” mogą być skrócone w następujący sposób: „grom.” i „gm.”. Natomiast niedopuszczalne jest skracanie nazw gromad i gmin z wyjątkiem nazw, złożonych z dwu lub więcej wyrazów, gdy skrócenie jednego z tych wyrazów jest zwyczajowo przyjęte.

Pieczęcie dla sołtysów nie muszą być metalowe, mogą być z gumy lub kauczuku i mogą być zamawiane w prywatnych firmach fachowych.

Zamówienia pieczęci dla sołtysów powinny być dokonywane za pośrednictwem właściwego wydziału powiatowego.

Wydziały powiatowe powinny prowadzić ścisłą ewidencję pieczęci, będących w posiadaniu sołtysów oraz powinny przechowywać u siebie te egzemplarze pieczęci sołtysów, które z powodu zniszczenia względnie uszkodzenia zostały wycofane i zastąpione egzemplarzami nowymi.

Sołtysi na obszarze województw centralnych i wschodnich mogą narazie — aż do końca roku 1936 — używać dotychczasowych pieczęci.

W wypadkach jednak potrzeby uzyskania w tym czasokresie nowej pieczęci, np. w razie zagubienia lub zniszczenia dotychczas używanej pieczęci, powinny być zamawiane nowe pieczęcie w trybie i według wzoru ustalonego w niniejszym okólniku.

II. Gromady, nie będąc związkami samorządowymi w znaczeniu ustawowem, nie mają też prawa do oznak, przewidzianych w art. 4 ust. 1 i 2 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 13 grudnia 1927 r.

Tabliczki, przewidziane w § 15 rozporządzenia III Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 2 sierpnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 71. poz. 688), mające służyć jedynie dla celów orientacyjnych, nie mają charakteru wyżej wspomnianych oznak. Dlatego też na tabliczkach tych nie może być zamieszczany herb państwowy, ani herb województwa.

Tabliczki ze względów oszczędnościowych mogą być drewniane. Powinny one mieć kształt prostokąta poziomego. Wymiar ich powinien odpowiadać ich celom orientacyjnym, a więc wynosić mniej więcej 35 cm. na 25 cm. Tabliczki powinny być koloru białego z wąskiem obramowaniem barwy czerwonej i napisem koloru czarnego.

Napis: „SOŁTYS”, złożony z wielkich liter, powinien być zdaleka widoczny, przynajmniej od przeciwnego krańca drogi, pod tym zaś napisem wskazane jest oznaczenie mniejszymi literami odnośnej gromady przy użyciu pierwszego przypadku, np. „Gromada Tułowice”.

Tabliczki już sporządzone w poszczególnych gromadach, nie odpowiadające powyższym wskazaniom, ale odpowiadające ogólnym względom orientacyjnym i estetycznym, mogą być utrzymane aż do normalnego ich zniszczenia przez zużycie.

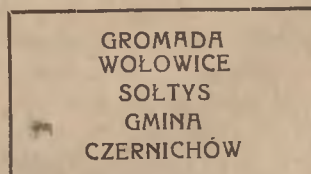
III. Specjalne oznaki, przewidziane w ustępie 4 art. 4 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 13 grudnia 1927 r. w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 24 listopada 1930 r., do noszenia przez pewne organa samorządu terytorjalnego przy wykonywaniu czynności służbowych i przy wystąpieniach reprezentacyjnych, będą mogły być ustanowione o jednolitym dla całego państwa typie, podobnie jak zasadnicze oznaki dla władz, urzędów i instytucji samorządu terytorjalnego, przewidziane w ust. 1 i 2 art. 4 powołanego rozporządzenia dopiero po ostatecznem ustaleniu podziału terytorjalnego Państwa na województwa oraz po ustaleniu herbów województw.

Aż do tego czasu wójtowie i sołtysi na obszarze województw centralnych i wschodnich będą używać przy wykonywaniu czynności służbowych i przy wystąpieniach reprezentacyjnych dotychczasowych odznak służbowych, ustanowionych okólnikiem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dn. 19.V.1922 r. Nr. 77 (Zb. Zarz. Min. Spraw Wewn. str. 1614).

(—) T. Krychowski
PODSEKRETARZ STANU

Załącznik do okólnika Nr. 33 b.

Wzór pieczęci dla sołtysów.

Długość pieczęci: 40 mm.

Szerokość (wysokość) pieczęci: 25 mm.

Wielkość liter w wyrazie „Sołtys” 4 mm.

Wielkość liter w innych wyrazach: 2 mm.

Wyraz: „Sołtys”, zamieszczony w środku pieczęci.

Wyrazy, składające się na oznaczenie gromady, zamieszczone ponad wyrazem „Sołtys”.

Wyrazy składające się na oznaczenie gminy wiejskiej, zamieszczone pod wyrazem „Sołtys”.

Oznaczenie gromady i oznaczenie gminy wiejskiej: w pierwszym przypadku.

III. Pisma Okólne Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

104.

PISMO OKÓLNE

z dnia 29 maja 1935 r.

o odpowiedzialności karno-administracyjnej poborowych.

(Nr. Wojsk. B-8-1-2).

Do

*P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu na m.
st. Warszawę i Starostów.*

W związku z postanowieniami art. 59 ustawy o powsz. obow. wojsk., według którego poborowi, korzystający z odroczeń służby wojskowej z art. 63 (punkty 1, 2, 3 i 4) tej ustawy, jako też osoby, obowiązane do prowadzenia ewidencji uczniów w szkołach i zakładach, wymienionych w punktach 2 i 3 art. 63 mają obowiązek o fakcie opuszczenia szkoły (zakładu) zawiadomić bezzwłocznie właściwą władzę administracji ogólnej, celem orzeczenia utraty prawa do odroczenia — powstały następujące wątpliwości, które podaje się przykładowo w zastosowaniu do danego roku kalendarzowego:

1. czy w tych wypadkach, kiedy korzystający z odroczenia służby wojskowej do 1 lipca 1935 r. ukończył studia, wystąpił z zakładu naukowego, lub został skreślony z listy słuchaczy na początku roku akademickiego 1934/35 z powodu nie wznowienia zapisu, o ile jedna z tych okoliczności zaistniała już (w czasie od października 1934 r. do końca czerwca 1935 r.) po terminie wcielenia poborowych z cenzusem — należy orzekać utratę prawa do odroczenia (cofać odroczenie) i powiadomić o tem P. K. U. czy też powyższy tryb postępowania winien mieć zastosowanie jedynie w wypadku kiedy poborowemu udzielone zostało odroczenie służby wojskowej do 1 lipca 1936 r., ponieważ przed upływem tego terminu poborowy może być wcielony do szeregów w okresie jesiennego wcielenia poborowych z cenzusem 1914 r.;

2. na podstawie jakiego przepisu należy orzekać utratę prawa do odroczenia służby wojskowej w wypadku, kiedy student prosi o wcielenie go do wojska, mimo iż formalnego wystąpienia z uczelni jeszcze nie zgłosił i uczelnia nic nie wie o jego wystąpieniu;

3. czy w wypadkach wymienionych w pkt. 1-szym należy pociągać winnych do odpowiedzialności karno-administracyjnej z art. 101 ustawy za niezawiadomienie, lub zawiadomienie w terminie opóźnionym o opuszczeniu zakładu naukowego, jakkolwiek takie zawiadomienie nie miałoby praktycznego znaczenia, o ile nie zachodziłaby potrzeba orzeczenia utraty odroczenia;

4. czy w wypadku zmiany uczelni (przejścia z uczelni zagranicznej na krajową), należy ustalić za pośrednictwem odpowiedniego Konsulatu Polskiego datę opuszczenia przez poborowego uczelni zagranicznej, celem ewent. pociągnięcia go do odpowiedzialności karno-administracyjnej z art. 101 ustawy;

5. czy należy pociągać do odpowiedzialności karno-administracyjnej również uczniów średnich zakładów naukowych, korzystających z odroczenia służby wojskowej z art. 63 p. 1 ustawy oraz terminujących w rzemiośle, handlu lub przemyśle, korzystających z odroczenia służby wojskowej z art. 63 p. 4 ustawy, w wypadkach ujawnienia faktu niezawiadomienia o ukończeniu lub przerwaniu nauki, względnie praktyki, w czasie przed ukończeniem terminu odroczenia, chociażby to miało miejsce po upływie terminów wcielenia. Przepis art. 59 ustęp ostatni nie nakłada obowiązku na średnie zakłady naukowe, ani też na właścicieli przedsiębiorstw zawiadamiania władzy administracji ogólnej o fakcie opuszczenia przez danego ucznia lub terminatora zakładu naukowego lub fachowego.

Poza temi wątpliwościami istnieje również wątpliwość w związku z przepisami § 101 rozp. wyk. do ust. o powsz. obow. wojskowym (Dz. U. R. P. Nr. 83, poz. 757 ex 1934) jakie uzasadnienie praktyczne posiada konieczność odnotowywania w listach poborowych kar administracyjnych, nałożonych za wykroczenia przeciwko postanowieniom ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym i podawania następnie tej okoliczności do wiadomości właściwej P. K. U., ani bowiem na prawo do przyznania skróconej służby wojskowej, ani na prawo do udzielania odroczenia służby wojskowej, kara administracyjna nie ma żadnego wpływu.

Wyjaśniając te wątpliwości, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych komunikuje co następuje:

Do 1) Orzekanie utraty prawa do odroczenia służby wojskowej powinno nastąpić niezwłocznie po otrzymaniu wiadomości o tem, że poborowy przestał być uczniem (słuchaczem) zakładu naukowego. Terminów wcielenia nie można łączyć z tą sprawą, gdyż terminy te są zmienne, powiatowy komendant uzupełnień zaś musi mieć aktualną ewidencję poborowych korzystających z odroczeń.

Do 2) W wypadkach, gdy poborowi zrzekają się odroczenia służby wojskowej celem powołania ich do wojska, nie potrzeba powoływać się przy unieważnianiu odroczenia na żadną podstawę prawną, gdyż wystarczająca będzie deklaracja poborowego o dobrowolnym zrzeczeniu się praw, przysługujących mu z mocy ustawy.

Do 3) Pociągnięcie do odpowiedzialności karno-administracyjnej winnych niezawiadomienia o opuszczeniu zakładu naukowego musi być przeprowadzone zgodnie z art. 101 ustawy, gdyż jest to konieczne ze względu na art. 59, ustęp ostatni oraz w związku z zasadą, podaną wyżej pod 1).

Do 4) Ocena w sprawach, podanych w pkt. 4 należy do władz admin. ogólnej. Zależy to bowiem od okresu, jaki minął do chwili wstąpienia na inny zakład naukowy oraz od tego, czy ten zakład naukowy uprawnia do korzystania z takiego samego odroczenia służby wojskowej, jakie poborowy miał z tytułu poprzednich studjów.

Do 5) Prawidłowe wykonanie art. 59 ustęp ostatni ustawy wymaga pociągnięcia do odpowiedzialności karno-administracyjnej także uczniów średnich zakładów naukowych oraz terminujących w rzemiośle lub handlu, skoro nie zawiadomili władz administracyjnych o fakcie opuszczenia szkoły (terminu) przed upływem odroczenia służby wojskowej, lecz powinni oni być, co do tego odpowiednio pouczeni przy udzielaniu odroczeń.

Co się tyczy praktycznego znaczenia wpisów o karach administracyjnych, to ze względów wojskowych wpisy te są potrzebne, gdyż mają one znaczenie w czasie wyszkolenia wojskowego (odsyłanie na specjalne kursy, do szkół, awanse, mianowanie nadterminowym, zawodowym i t. p.).

(—) Wyszyński mjr.

DYREKTOR BIURA WOJSKOWEGO

Otrzymują ponadto:

Ministerstwo Spraw Zagranicznych Departament Konsularny—do wiadomości

Ministerstwo Spraw Wojskowych Departament Uzupelnień.

105.

PISMO OKÓLNE

z dnia 31 maja 1935 r.

o bezpośrednim zwracaniu się władz samorządowych do Ministerstwa Komunikacji.

(Nr. SS. 61-107-1).

Do

P. P. Wojewodów, Przewodniczących Wydziałów Powiatowych i Prezydentów Miast.

Zachodzą częste wypadki, że zarządy związków samorządowych zwracają się bezpośrednio do Ministerstwa Komunikacji w sprawach kolejowych (zmiana trasy projektowanych kolei, otwarcie nowych stacyj i przystanków i t. p.), traktując te sprawy z lokalnego punktu widzenia.

Ponieważ bezpośrednie odnoszenie się zarządów związków samorządowych do Ministerstwa Komunikacji jest niewłaściwe, a z uwagi na jednostronne traktowanie omawianych zagadnień nie może mieć wpływu na ich załatwienie, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi P. P. Wojewodów o wydanie zarządzeń, aby wszelkie wystąpienia zarządów związków samorządowych do Ministerstwa Komunikacji kierowane były za pośrednictwem urzędów wojewódzkich.

(—) Zbikowski

DYREKTOR DEPARTAMENTU

106.

PISMO OKÓLNE

z dnia 3 czerwca 1935 r.

o odciskach pieczęci.

(Nr. AC. 3939/2/35).

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę i Starostów.

Zarządzam nadesłanie w terminie do dnia 1 sierpnia 1935 r. odcisków pieczęci tych wszystkich urzędów, które na podległym Panu Wojewodzie (P. Komisarzowi Rządu) obszarze wydają dowody osobiste.

Przez „dowody osobiste” rozumieć należy przede wszystkim te dokumenty, których wzory zostały ogłoszone w Dzienniku Ustaw R. P., a więc:

1. Dowody osobiste wydawane mieszkańcom poszczególnych gmin (Dz. U. R. P. z 1928 Nr. 100, poz. 898, załącznik Nr. 1);

2. Paszporty, wydawane obywatelom polskim, wyjeżdżającym za granicę (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 57, poz. 548, załączniki Nr. 1, Nr. 2 i Nr. 3);

3. Dowody tożsamości dla cudzoziemca (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 57, poz. 548, załącznik Nr. 4);

4. Świadczenie tożsamości czyli t. zw. paszport nansenowski (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 57, poz. 548, załącznik Nr. 5);

5. Przepustka lądowa pasażerska (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 57, poz. 548, załącznik Nr. 6);

6. Przepustka marynarska (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 57, poz. 548, załącznik Nr. 7).

Poza powyższymi dokumentami, pod pojęcie dowodu osobistego w rozumieniu niniejszego zarządzenia podpadają wszelkiego rodzaju dokumenty, które mogą służyć do stwierdzenia tożsamości okaziciela i które są w użyciu na poszczególnych obszarach, jakkolwiek ich wzór nie został ogłoszony w Dzienniku Ustaw R. P.

Reasumując powyższe należy nadesłać odciski pieczęci wszystkich urzędów gminnych oraz powiatowych i wojewódzkich władz administracji ogólnej, które są odciskane na jakichkolwiek dowodach osobistych.

Odciski pieczęci winne być umieszczone bardzo wyraźnie i starannie po dwa razy na kartce papieru półdrzewnego satynowanego koloru naturalnego, o gramaturze 14₀, wymiaru A 6. Każdy urząd winien dostarczyć po 2 kartki (razem więc 4 odciski pieczęci).

Dostarczenie kartek według powyższych danych urzędów gminnym i powiatowym władzom administracji ogólnej należy do urzędu wojewódzkiego.

Ze względów oszczędnościowych należy powierzoną pracę wykonać w taki sposób, aby Ministerstwo Spraw Wewnętrznych otrzymało najpóźniej w dniu 1 sierpnia b. r. z każdego urzędu wojewódzkiego jedną tylko przesyłkę, składającą się z dwóch identycznych paczek (każdy urząd ma wypełnić 2 identyczne kartki).

(—) T. Krychowski

PODSEKRETARZ STANU

B.**I. Przedruki z Dziennika Ustaw R. P.**

z 29 maja   Nr. 38   Rok 1935

Poz. 263. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 maja 1935 r. Regulamin Inwalidzkiego Sądu Administracyjnego

Poz. 264. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 maja 1935 r. w sprawie zastępstwa wojewodów.

Na podstawie art. 32 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej, w brzmieniu art. 1 pkt. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 czerwca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 80, poz. 743) zarządzam co następuje:

Postanowienia ogólne.

§ 1. Wicewojewoda jest z urzędu zastępcą wojewody.

§ 2. (1) Jeżeli wojewoda nie pełni obowiązków z powodu urlopu lub choroby, albo gdy znajduje się poza terenem województwa, zakres zastępstwa, sprawowanego przez wicewojewodę, rozciąga się na wszystkie czynności, spełniane przez wojewodę

(2) Jeżeli wojewoda opuszcza siedzibę województwa, nie opuszczając jednak terenu województwa i nie przestając pełnić obowiązków urzędowych, wicewojewoda zastępuje go służbowo w kierownictwie administracją ogólną, nie wchodzi jednak w jego uprawnienia jako przedstawiciela Rządu.

§ 3. (1) Poza przypadkami, przewidzianymi w § 2, wicewojewoda zastępuje wojewodę we wszystkich sprawach, przekazanych wicewojewodzie przez rozporządzenie niniejsze oraz inne przepisy prawne, jako też w sprawach, które mu wojewoda pozatem poruczy.

(2) Wojewoda nie może zlecić wicewojewodzie zastępstwa w sprawach, w których obowiązujące przepisy wyłączają wogóle zastępstwo lub też zlecają je wyraźnie innej osobie.

§ 4. W przypadkach nie cierpiących zwłoki, w razie czasowej nieobecności wojewody, wicewojewoda może wydawać decyzje we wszystkich sprawach, zastrzeżonych wojewodzie, zawiadamiając o tem bezzwłocznie wojewodę.

§ 5. (1) W ramach postanowień rozporządzenia niniejszego szczegółowy zakres czynności wicewojewody określa wojewoda.

(2) Przepis § 20 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 sierpnia 1931 r. w sprawie organizacji urzędów wojewódzkich oraz trybu załatwiania spraw w tych urzędach (Dz. U. R. P. Nr. 76, poz. 611) stosuje się odpowiednio.

(3) Niezależnie od spraw, wchodzących w zakres praw i obowiązków wicewojewody sto-

sownie do postanowień rozporządzenia niniejszego, wojewoda obowiązany jest zapewnić wicewojewodzie wgląd w całokształt zagadnień administracji wojewódzkiej, nie wyłączając funkcji wojewody jako reprezentanta Rządu, — w stopniu niezbędnym dla umożliwienia wicewojewodzie należytego spełniania obowiązków, o których mowa w § 1 — 4 rozporządzenia niniejszego.

§ 6. Jeżeli wicewojewody niema, lub gdy nie pełni obowiązków, funkcje wicewojewody spełnia jeden z naczelników wydziałów administracji spraw wewnętrznych, wyznaczony przez wojewodę.

Zastępstwo wojewody jako szefa administracji ogólnej.

§ 7. (1) Wicewojewoda jest odpowiedzialny za stan organizacji urzędu wojewódzkiego i starostw oraz innych władz, urzędów i organów wojewodzie podległych i czuwa nad tem, ażeby sprawność działania administracji w każdym czasie odpowiadała wymaganiom służby.

(2) Oprócz tego wicewojewoda w obrębie administracji ogólnej spełnia czynności, zlecone mu przez przepisy szczególne, jako też czynności, które mu wojewoda poruczy.

§ 8. Sprawami organizacyjnymi w rozumieniu § 7 rozporządzenia niniejszego są w szczególności:

a) projektowanie i stosowanie norm, określających strukturę wewnętrzną urzędów administracji ogólnej;

b) regulowanie trybu urzędowania ze stanowiska sprawności i oszczędności;

c) nadzór nad racjonalnem zaspokojeniem gospodarczych i biurowych potrzeb wymienionych urzędów;

d) zagadnienie właściwości urzędów administracji ogólnej, sprawy sporów kompetencyjnych w obrębie tych urzędów i w stosunku do innych;

e) przydział i uzupełnienie personelu;

f) szkolenie personelu;

g) stosowanie obowiązujących przepisów, regulujących stosunki służbowe, odpowiedzialność i uposażenie personelu;

h) czuwanie nad działalnością normatywną urzędu wojewódzkiego oraz innych władz i urzędów, wojewodzie podległych;

i) sprawy inspekcyjne.

§ 9. W zakresie spraw organizacyjnych wicewojewoda jest:

a) odpowiedzialnym wykonawcą zleceń wojewody;

b) organem koordynującym, zarządzającym, informującym i stawiającym wnioski wobec wojewody;

c) przewodniczącym organów kolegjalnych oraz innych zespołów, powołanych do współdziałania w sprawach organizacyjnych, bądź na mocy obowiązujących przepisów, bądź wskutek zarządzenia wojewody.

§ 10. (1) Sprawy organizacyjne wicewojewoda załatwia za pośrednictwem wydziału ogólnego urzędu wojewódzkiego, przy współudziale naczelników wydziałów urzędu wojewódzkiego, inspektorów, starostów i kierowników innych władz i urzędów, wojewodzie podległych.

(2) Powyżsi urzędnicy wnioski w sprawach organizacyjnych oraz projekty zarządzeń w tych sprawach, o ile wydawanie takich zarządzeń należy do ich kompetencji, uzgadniają z wicewojewodą.

§ 11. (1) Wszystkie sprawy z zakresu wydziału ogólnego, które będą zastrzeżone do aprobaty wojewody, powinny posiadać przedaprobatę wicewojewody.

(2) Pozatem wicewojewoda aprobuje te sprawy, które nie będą pozostawione do decyzji naczelnika wydziału ogólnego.

(3) Zakres aprobaty lub też przedaprobaty wicewojewody w sprawach, załatwianych przez inne wydziały, określa wojewoda.

§ 12. Wojewoda przekazuje w zasadzie do ostatecznej decyzji wicewojewody następujące sprawy, zastrzeżone dotąd do decyzji wojewody:

a) wymienione w § 7 ust. 4 i 5, § 8 ust. 2 i 3, § 12, § 13 ust. ostatni, § 14, § 16 ust. 1, § 17 ust. 2 pkt. 2, § 18 ust. 2, § 19 pkt. 3, pkt. 9 z wyłączeniem obsady stanowisk samostojnych i kierowniczych oraz wniosków w sprawach osobowych, przedstawianych władzom centralnym, pkt. 10, 11, 12 lit. a, 13, 14, § 25 pkt. 7, § 27 ust. 2, § 28, § 36 ust. 1 i 2, § 37 w zakresie ustalania i zmiany szczegółowego podziału czynności w granicach § 41 lit. a, § 43 —

— rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 sierpnia 1931 r. w sprawie organizacji urzędów wojewódzkich oraz trybu załatwiania spraw w tych urzędach (Dz. U. R. P. Nr. 76, poz. 611);

b) wymienione w § 2 ust. ostatni, § 8 ust. 1, § 10, § 12 ust. 2, § 14, § 15 ust. 1 lit. a, § 17 ust. ostatni, § 22 ust. ostatni, § 23 ust. 1, § 25 pkt. 4, § 27 pkt. 19, § 29 ust. ostatni, § 30 ust. 2, § 33 ust. 1, § 35 ust. ostatni, § 40 —

— rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 czerwca 1930 r. w sprawie wewnętrznej organizacji starostw oraz trybu ich urzędowania (Dz. U. R. P. Nr. 55, poz. 464).

§ 13. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 265. Oświadczenie Rządowe z dnia 9 marca 1935 r. w sprawie przystąpienia Chili do międzynarodowej konwencji z dnia 14 grudnia 1928 r., dotyczącej statystyk gospodarczych.

Poz. 266. Oświadczenie Rządowe z dnia 12 marca 1935 r. w sprawie przystąpienia Hiszpanii do konwencji z dnia 13 października 1919 r. urządzającej żeglugę powietrzną.

Poz. 267. Oświadczenie Rządowe z dnia 12 marca 1935 r. w sprawie złożenia przez Włochy dokumentu ratyfikacyjnego konwencji i statutu z dnia 9 grudnia 1923 r. o ustroju międzynarodowym kolei żelaznych.

Poz. 268. Oświadczenie Rządowe z dnia 22 marca 1935 r. w sprawie złożenia przez Ekwador dokumentu ratyfikacyjnego umów Światowego Związku Pocztowego z dnia 28 czerwca 1929 r.

Poz. 269. Oświadczenie Rządowe z dnia 28 marca 1935 r. w sprawie złożenia przez Rząd Holenderski deklaracji o rozciągnięciu na terytorjum Gujany Holenderskiej (Surinam) i Curaçao konwencji międzynarodowej z dnia 24 kwietnia 1926 r., dotyczącej ruchu samochodowego.

z 3 czerwca Nr. 39 Rok 1935

Poz. 270. Układ między Polską a Irlandją, dotyczący pomiaru tonnażu statków handlowych, podpisany w Dublinie dnia 19 października 1934 r.

Poz. 271. Oświadczenie Rządowe z dnia 21 maja 1935 r. w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych układu pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Wolnem Państwem Irlandji, dotyczącego pomiaru tonnażu statków, podpisanego w Dublinie dnia 19 października 1934 r.

Poz. 272. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 maja 1935 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 marca 1934 r. o należnościach w razie pełnienia czynności służbowych poza zwykłym miejscem służbowym oraz w razie przeniesienia na inne miejsce służbowe.

Poz. 273. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 29 maja 1935 r. o ustaleniu kwoty imiennej 3% Premjowej Pożyczki Inwestycyjnej oraz ilości i wysokości emisji tej pożyczki.

Poz. 274. Obwieszczenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 maja 1935 r. o sprostowaniu błędu w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 12 lipca 1934 r. o odstąpieniu gminie m. Poznania gruntów państwowych na cele rozbudowy miasta.

II. Przedruki z Monitora Polskiego.

z 27 maja Nr. 121 Rok 1935

Poz. 152. Zarządzenie Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych z dnia 22 maja 1935 r. w sprawie przemianowania Centralnego Instytutu Wychowania Fizycznego w Warszawie na Bielanach na Centralny Instytut Wychowania Fizycznego Imienia Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego.

Poz. 153. Zarządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 20 maja 1935 r. o utworzeniu Zarządu Państwowej Destylarni Żywicy w Zagórzcu oraz Zarządów Tartaków Państwowych w Bydgoszczy i Parciakach.

z 28 maja Nr. 122 Rok 1935

z 29 maja Nr. 123 Rok 1935

z 31 maja Nr. 124 Rok 1935

Poz. 154. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 25 maja 1935 r. o wartości jednego grama czystego złota.

z 1 czerwca Nr. 125 Rok 1935

z 3 czerwca Nr. 126 Rok 1935

Poz. 155. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o otwarciu sesji nadzwyczajnej Sejmu.

Poz. 156. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o otwarciu sesji nadzwyczajnej Senatu.

z 4 czerwca Nr. 127 Rok 1935

Poz. 157. Okólnik Ministerstwa Skarbu L. D. IV. 16979/3/35 z dnia 28 maja 1935 r. w sprawie stwierdzenia pochodzenia i przychodzenia towarów przy odprawie celnej.

C.

Bibliografia.

II. WYDAWNICTWA, INTERESUJĄCE ADMINISTRACJĘ SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

„Wychowanie Fizyczne Kobiet“.

Z inicjatywy Państwowego Urzędu W. F. i P. W. ukazał się nakładem Głównej Księgarni

Wojskowej cykl podręczników „Wychowanie Fizyczne Kobiet“, a mianowicie: 1) „Uszkodzenia sportowe u kobiet“ doc. d-ra Wojciechowskiego, 2) „Turystyka górską i nizinna“ Z. Wołowskiej i A. Żółtowskiej oraz „Narciarstwo“ H. Jabłczyńskiej.

Podręczniki te zostały zalecone przez Państwowy Urząd W. F. i P. W. do użytku dla zespołów kobiecych w organizacjach w. f. i p. w., wobec czego nadają się do propagowania wśród społeczeństwa, jak również i wśród instytucyj i organizacyj, zajmujących się wychowaniem fizycznym obywateli.

Wydawnictwo znajduje się na składzie w Administracji Podręczników W. F. i P. W. w Warszawie, ul. Wilcza Nr. 32/44 tel. 9-86-60.

„Prawo Handlowe Morskie“

Dr. Wł. Sowiński.

Ukazało się wydawnictwo p. t. „Prawo Handlowe Morskie w zarysie“ w opracowaniu D-ra Władysława Sowińskiego, radcy w Ministerstwie Przemysłu i Handlu.

Praca ta zawiera systematyczne opracowanie obowiązującego prawa handlowego morskiego wraz z wykazem obowiązujących przepisów i skorowidzami.

Skład główny: Książnica Atlas, Warszawa, Nowy Świat 59 i Lwów, Czarneckiego 12.

